

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 5. Września V. S. ROKU 1868.

S. PETERSBURG V. S. d. 25. Sierpnia. Dalsze czynności wojenne armii Rosyjskiej w Finlandyi. D. 26 lipca. Szwedzkiej floty galerney Rosyianie krążąc pilnie znaleźć nie mogli według rozumienia mieszkańców część oney poszła do Jungfersund, wiele rozbitych statków ocalone liną pociągnęły dla naprawy do Korpo, gdzie zbliżyła się druga część floty. Według rzetelnych doniesień teraz odebranych, nieprzyjaciół w ostatniej bitwie morskiej poniósł nadzwyczajną klęskę; krążące statki nasze znajdują wszędzie ślady oney, to jest mnóstwo pływających trupów, ułamki rozbitych statków; na wyspach Sando i Kimi to zabiegając zarazie powietrza zwierchność każała pogrześć poległych.

D. 27 Eskadra Kapitana Seliwanowa zmierzając do Nystadu przeszła do Dendal. Odebraliśmy wiadomość, że flotta nasza okrętowa d. 25 przybyła pod Hangut i uyrzała 10 statków nieprzyjacielskich na kotwicy stojących za wyspami blisko Jungfersund. Admirał Chanikow zamyslał okręta w zamknięciu trzymać. GL. Tuczkw donosił, że za pomocą łodzi swoich nie przestaje trwożyć Szwedów w stanowisku mocnem Taivolo; tymczasem uzbraianie statków przewozowych idzie z największym pośpiechem. GL. Witgenstein donosił, że na mocy rozkazów iemu danych od Ministra wojennego rusza z korpusem swoim ku Helsingfors; zatem głównie kommanderujący G. Buxhewden zalecił iemu przyjąć w dozor całą rozległość od starych granic do Bierno, i utrzymywać nadbrzeżne stanowiska. Na półwyspie Hangut przy wsi Twerlind baterią założono od 6 armat, pod Ingo zaś starą Szwedzką odnowiono.

D. 28 GL. Kamiński donosił; że Półkownik Erikson jest w Keiru, Półkownik Włastow w Sariarwi, którzy żadney wiadomości o nieprzyjacieli nie mają. Półkownik Sabaniew przybył do Oriwesi; Szwedzkie strażę stały przeciw niemu w Reowesi po drugiej stronie mostu spalonego. GL. Kamiński rozkazał Sabaniewowi tam iść niemieszkając i opanować miejsce, co uczyniwszy powinien był ciągnąć do przeprawy drugiej pod Wizuwesi; sam też G. Kamiński przedsięwziął iść na przód dla wykonania innych zamiarów.

D. 29 Z Hangut odebrano doniesienie, że flotta nasza okrętowa odpłynęła na morze chcąc ścigać pokazujące się 10 nieprzyjacielskich okrętów. Dywizya 5 flotylli Rosyjskiej i eskadra Kapitana Haiden stały w dawnym stanowisku nic ważnego nie czyniąc przez dni kilka.

D. 1 sierpnia Donosił GM. Szepielew, że po zbliżeniu Półkownika Kozłowa do Kiro postanowił według odebranego rozkazu opanować Kauchaioki, ażeby to wykonawszy mógł wspierać czynności

GL. Kamińskiego. G. Szepielew zostawiwszy około Lapferd w przedniej strazy przy Peilax strzelców rotę i 150 kozaków, w samym miescie Lapferd rezerwę dragonii, z resztą piechoty i kozaków d. 29 lipca rano uderzył na nieprzyjaciół na drodze od Betom wtenczas, gdy Półkownik Kozłow z 2 rotami strzelców i kozakami atakował na drodze od Nummigarmi. Bitwa 7 godzin trwała. Szwedzi zostali wypędzeni z 2 mocnych stanowisk, lecz nowe kolumny posiłkujące stanowisko trzęcie, batterye z 6 armat założone na wyniosłych miejscach, przecięły nam postęp, i zniewoliły obroną ręką powracać na dawne miejsce; Półkownikowi Kozłow kazano ustępować do Skantci. Ledwie o godzinie 10 wieczorem woyska Rosyjskie pośpieszyły zająć Betom, gdy wiadomość przyszła, że nieprzyjaciół następuje 3 silnymi kolumnami od Peilax na strażę naszą. Jeńce w obu tych miejscach dawali Szwedom więcej 3 t. piechoty, 3 szwadrony jazdy, 10 armat.

Nie zważając na zmordowanie żołnierzy, którzy w 24 godzinach uszli więcej 100 wiorst, G. Szepielew musiał ich prowadzić do nowej potrzeby. Straż przednia Rosyjska przeciwników spotkała na drodze krzyżowej, i wśród nieustannego strzelania odstępowała ku wąwozom leżącym między 2 błotami. W tem miejscu nieprzyjaciół był wstrzymany i odbiany przez 4 godziny, lecz nakoniec rzucił się kolumną prosto na wąwóz, i bez względu że pierwsze jego szeregi trupem na miejscu legły, przymusił naszą straż przednią cofać się do Tuk, gdzie do niej przyłączyła się rota piechoty zprowadzona od zatoki. Z tego obrótu korzystając Szwedzi na 9 szalupach do brzegu przybili, wylądowali, atak przypuścili prosto na Lapferd, więc tam posłano 2 rotę zprowadzoną z Betom, ażeby koniecznie odpędzić nieprzyjaciół i tył zabezpieczyć; inną jeszcze rotę do Tuk posłano. Zasilona tym sposobem straż przednia Rosyjska wioskę Tuk zaięła, gdy zaś Szwedzi w grubey kolumniey rzucali się na baterię, zpotkali się ich odważnie bagnetem przy kartaczowych strzałach, przez co zupełnie odpartemi byli. Poźniej nowy atak przypuścili na front nasz z innemi kolumnami; lecz walecznością żołnierzy zostali tam odpędzeni; nakoniec uderzyli na linię naszą całemi siłami wpław i w brodzie rzekę przechodząc. Gdy się to działo, Major Essen odważnie wpadł na woysko z morza lądujące, i po 2 godzinney walce zwyciężył rozgromił przymuszając ustępować na statki, z których Szwedzi armatny ogień otworzyli. Tym sposobem po wszystkich punktach walczone z większym coraz obu stron uporem; nawet z rotę naszą w Betom zostawione dla ubezpieczenia drogi od Kauchaioki atakowane były; co zniewo-

liło G. Szepielewa zgromadzić cały swój korpus w Lapferd, przetoż bitwa d. 30 o godzinie 10 z rana zakończona. Ztracili Rosyianie zabitych i rannych 200 ludzi, nieprzyjaciół klęska dwakroć większa była. O godzinie 2 z południa G. Szepielew opuścił Lapferd, i podczas odwrótu swego miał jeszcze 2 mocne utarczki; d. 31 przybył z główną kolumną do Pitariwi, gdzie ma stanowisko warowne; straż przednia między Gongiarwi i Turilla. Tegoż d. wiadomość przyszła, że eskadra Kapitana Seliwanowa do Helsing przysłała. W drugich miejscach wojska Rosyjskie przez ten czas nic nie miały do czynienia.

D. 3 sierpnia wiadomość odebrano, iż eskadra Kapitana Seliwanowa przybyła do Nystadu i poszła daley. 2. dywizye floty Rossyjskiej w Parkalaut złożone z 8 statków, w Hangut z 12 z miejsc swoich ruszyły dla łączenia się z dywizją 5. Dywizya Kapitana Nowokszczzenowa nie przestała truć nieprzyjaciół w stanowisku Jungfersund. W nocy d. 5 przysłał doniesienie GL. Kamiński, że Półkownik Erikson wyszedłszy d. 27 lipca z Estero wyprawił straż przednią z Maiorem Silin do Teis, który znalazł straze nieprzyjacielskie blisko Penalo za mostem na rzece rozebrany; po strzelaniu mocnem strzelce nasi w brodrzekę przeszedłszy te ztraże zniesli. Erikson widząc, że silny podjazd Szwedzki z 2 armatami zajmuje stanowisko pod Alaw, atakował, i po 2 godzinney bitwie przymusił za most ustępować, który w tem zdarzeniu zniszczono, a nieprzyjaciół rozłożył się na wzgórkach w mocniejszym stanowisku. Erikson nastąpił z nową natarczywością, i walcząc jeszcze 2 godziny przymusił Szwedów do ucieczki, i ścigał przez półowę drogi do Sarwika. Przeciwna strona w tej potrzebie utraciła zabitych i rannych 150 ludzi, z naszej strony mała klęska. r. p.

CONSTANTINOPOL d. 1 sierpnia. Już są wiadome światu odmiany zaszły u nas; odkrywamy skryte ich sprężyny. W przeszłym roku Sułtan Selim 3 został złożony z tronu, pod pozorem, że przywiązując się do Francuzów, i regularne wojsko ustanawiając prawa Tureckie naruszył. Nie cały naród potępiał czynności nieszczęśliwego Monarchy; było takich wielu między pierwszymi urzędnikami Porty, którzy nowość od niego wprowadzoną uwielbiali, iako zdolną uczynić poważniejszymi Ottomanów. Zginęło wielu podczas rewolucyi z ręki Jańczarskiej; został Bairaktar Basza Ruszuku; Ten ziednawszy sobie powagę i wysokie znaczenie w armiach Wezyrowskich, umyślił Selima 3 na tron przywrócić, i zarzucone jego odmiany wskrzesić; do czego torując drogę, zbierał w całym państwie dobrze myślących przyjaciół, iedną żołnierzy, u-przątał wszelkie przeszkody; największą byli Jańczarowie niekarni załogę utrzymujący w zamkach Dardanelskich i nad Bosforem; dla ich poskromienia Bairaktar namówił Wezyra W. żeby z Adrianopola do stolicy wojsko całe zprowadził. Jakoż wkrótce zginął naczelnik Jańczarów Kawanghi Oglou, a lud bez wodza pozostały poddał się Baszy.

Druga przeszkoda z Muftego i innych urzędników, którzy Selima zamknęli w więzieniu;

wszystkich za radą Bairaktara oddalił Mustafa 4, nawet Wezyra W. którego następcą został Basza Ruszuku. Do d. 28 lipca Sułtan nie wiedział o skrytych zamysłach jego, i zupełnie spokojny oddał się do pałacu Bekischrach. Czuwała nad synem Sułtanka matka, i o niebezpieczeństwie przestrzeżonego zprowadziła wodą nazajutrz rano, właśnie gdy Bairaktar na czele dobranego żołnierstwa wchodził do starego pałacu, w którym był zamknięty Selim 3. Widok niespodziany wszystko zamieszał; ciało zekrwawione uduszonego i okaleczonego pana postrzegają na dziedzińcu. Zapłakali z przytomnych wszyscy, a zemstą palając w tejże chwili mordercę Mustafę 4 złożonym z tronu ogłosiwszy, Sułtanem wykrzyknęli brata jego Mahometa 6. Młodzian był przez 14 miesięcy razem zamknięty z Selimem, któremu nieszczęśliwy Monarcha, iakby wiedząc o przeznaczeniu jego, przez ten czas cały dawał pilnie naukę, iaką sam posiadał o prawach i obyczajach Europejczyków, o przywarach Tureckich, i potrzebie zbawiennych odmian. Osadziwszy na tronie Monarchę nowego Bairaktar, Mustafę natychmiast kazał zamknąć, i już są wiadomości że żyć przestał. To pewna że Kislar Aga czyli przełożony nad Eunuchami i Murzynami śmiercią ukarany został za porwanie się na dni Selima, że wszystkiemi dzieła spółnikami; tenże los potkał 11 celniejszych urzędników Porty nieprzyjaciół Selima, wielką innych liczba wyroku śmiertelnego lub wygnania czeka. Selim uroczystym obrządkiem złożony został w grobie byca swego Mustafy 3 który umarł r. 1773; Bairaktar i wszyscy z nim obecni Panowie, Dywan, lud niezliczony gorzko statę jego opłakali. Przez omyłkę podobno doniesiono, że panujący teraz Mahomet 6 ostatnim jest z familii Ottomanskiej. Mustafa 3 zostawił 2 synów, Selima 3 i Beyszacha; ten od dzieciństwa zamknięty w pałacu niewiadomo czyli jeszcze żyje, lecz o śmierci jego dotąd urzędowej pewności nie było. Czekała troskliwie Turcy, iaki obrót wezmą pod nowym Sułtanem i przewodnictwem Bairaktara domowe i zewnętrzne, ekonomiczne i polityczne interesa narodu; i czyli Monarcha nowy znajdzie równą trudność iak poprzednicy jego; w uskutecznienu odmian, których gwałtowną potrzebę czuie rozsądny obywatel.

WIEDEN d. 28 sierpnia. W Semlinie w nocy z d. 30 na 31 lipca dało się słyszeć Austryakom gęste strzelanie od Serwii w bok Belgradu przychodzące; niebo całe zdało się w ogniu. Nazajutrz odebrano wiadomość, że d. 23 Basza Soliman atakował raz jeszcze Serwianów szanice pod Melina, i z klęską został odparty; lecz później iakim sposobem niewiadomo, przełamać miał wszelkie trudności, Chrześcian przymusił do odwrótu, i za nim tak prędko postąpił, że już znajdował się 3 marsze tylko od Belgradu. Naczelnik Czerny bawił w ten czas na wsi swojej Topola; uwiadomiony o przypadku dał niemieszkając hasło wszystkim rodakom broń nosić zdolnym, ażeby co rychley zbiegali się do obozów jego.

W Monarchii Austryackiej kwitnie pokoy przywoienney postaci; artyllerya cała odprawuje popisy w Sommering. Do rezerwy i pospolitego ru-

szenia officyerów dobrano, wzięli ci pierwszeństwo, którzy dla ran i starości oddaliwszy się od służby, jeszcze do niej zdatność mieli. Szanśce naszej stolicy zaczęto naprawiać, do czego mieszczanie czeladź posyłał. Woenny departament zapisywać kazał wdowy żołnierskie, inne kobiety stare które mają być użyte do wojskowych szpitalów na posługę i przygotowanie rzeczy potrzebnych. Stany Austriackie obowiązały się nakładem publicznym umundurować całą rezerwę swojej prowincyi.

Niedawno wyszło nowe opisanie Monarchii Austriackiej; mil kwadratowych zawiera 10100, mieszkańców 22 miliony, mieścić może drugie tyle wydając produktów nieskończenie wiele; dziś miliony morgów urodzajnej ziemi odłogiem leżą. Dochód koronny 100 mill. zł. ryńs. dług publiczny tysiąc mill. Zaczawszy od Bugu przez Xięstwo Warszawskie, Śląsk, Saxonję, Frankonię, Bawaryę, Tirol, Włochy, Istrię, do Dalmacyi w przeciągu mil kilkuset Monarchia jest opasana narodami którym panuje Napoleon Imperator, albo ma one w związku swoim. Franciszek I ku obronie dostojenstwa swego liczy 62 regimenta ciężkiej piechoty, 17 granicznej, 1 strzelców, 4 artylleryi, 8 kirysyerskich, 6 dragonskich, 6 lekkokonnnych, 12 huzarskich, z ułanów, co wszystko w zupełnym komplecie czyni głów 350 t. Regiment pieszy składa się z 18 kompanii, w każdej głów 186.

O stanie dzisiejszym interesów Hiszpańskich mamy doniesienia prywatne, które potrzebuja urzędowego potwierdzenia. Marszałek Bessieres miał rozprawę bardzo krwawą z rokoszanami d. 14 lipca pod Medina del Rioseco blisko Valladolid; Francuzów nie było nad 15 t. Hiszpani 30 t. liczyli w której liczbie znalazło się 6 t. regularnych żołnierzy; skutek bitwy; 10 t. Hiszpanów poległo, 5 t. w niewolę poszło. Matta Rosa poseł ich w Londynie wyjednał, że rząd Angielski 15 t. Hiszpanów dawniej zabranych w niewolę ogłosił wolnymi, uzbroił, do oyczyzny odesłał, którzy w Cadix lądować mieli. W tem mieście i drugich portach Hiszpańskich znajdowało się wiele familli Francuzkich, zdawna osiadłych, które handel utrzymywały; teraz unikając prześladowania srogiego uciekają wszystkie, i zchronienie życia znajduja na flottach Angielskich, albowiem w Gibraltarze. O posilkach z Londynu obiecanych nie nie słysząc, że by gdziekolwiek lądowały, i łączyły się z rokoszanami; to pewna że wyprawy od Anglików do Hiszpanii przedsięwzięte, broń, ammunicya, potrzeby wojskowe do brzegów kraju tego przestane, kosztują dworowi Londyńskiemu więcej 5 mill. Sterlingów; co wszystko zginąć może, jeśli rokoszanie ich wcześniej nie odbiorą, zgody między sobą, iedności z Anglikami nie potrafią utrzymywać, mianowicie zaś jeżeli na doskonałych wodzach im zbywać będzie.

Woyska Francuzkie w takim są położeniu. Biscia, Nawarra, Castilia nowa małą liczbę wyiwszy mieszkańców, uznały w początkach Józefa Króla; dawna Castilia jest podbita po przegranej bitwie w Medina. Arragonia cała zbuntowana, stolicę iey Sarragossę oblegli Francuzi w liczbie 24 t. które uporczywie broni naczelnik rokoszanów

Palafos. W Catalonii G. Duhesme liczy 10 t. żołnierza w stolicy Barcellonie, szczupłą załogę w Figueras, reszta prowincyi zbuntowana, rokoszanów stolicą jest Gironę twierdza. Asturya, Galicya, Leon, Estremadura kładną się w liczbie zbuntowanych; największa rokoszanów potęga ma być w Andaluzyi, Grenadzie, Murcyi, Valencyi; do pierwszej wkroczył G. Dupont, który żadnych o sobie wiadomości nie przysyła. W stolicy Madricie bawi Król Józef, którego Gubernator G. Savary otacza z 12 t. Francuzów. Na drodze z Bayonne do Madritu, gdy ia przebiegał nowy Monarcha, liczono rozłożonych żołnierzy 60 t. Araniuez utwierdzić kazano. Upały nieznosne, i żywności niedostatek przeszkadzaia Francuzom dokazywać; inaczej tłum pospółstwa nie mógłby długo oprzeć się regularnemu żołnierzowi, który w polu walczyć przywykł.

LONDYN d. 1 sierpnia. Nie mamy wprowadzić woyny z Amerykanami, lecz handel nasz z Rptą już upadł; iak był zyskowny ztąd wnieść możemy, że w pierwszej połowie r. 1807 wysłaliśmy do portów Amerykańskich towaru za 8 mill. 570 t. dollarów, już zaś w pierwszej połowie r. 1808 ledwie za 302 t. Nie tu jeszcze koniec szkodom naszym; dawniej używaliśmy okrętów Amerykańskich, które z produktami Angielskimi zawiały do tych portów, gdzie nam wstęp był zabroniony; teraz gdy Kongres żeglarzom swoim zabronił żeglugi, towary nasze w domu daremnie leżeć będą. Trzecia szkoda zdaniem polityków jest od poprzedzających większa. Rękodzieła Brytańskie po większej części są bezczynne; fabrykanci czeladź rozpuścili; nie wszystka w regularnem woysku; na flottach Królewskich i handlowych, w milicyi i pospółtem ruszeniu miejsce znalazła; bardzo wiele tysięcy ludzi pozbawionych zarobku, zapominają że urodzili się poddani W. Brytanii, szukając nowej oyczyzny. Są dawne prawa przeciw emigrantom, rząd ściśle ich wykonanie zalecił urzędnikom krajowym i flott komendantom; lecz potrzeba i chciwość nowości zwycięża wszelkie przeszkody; tysiące ludzi przemysłnych z Anglii; więcej nierównie z Irlandyi i Szkocyi południowej opuszczając domy z majątkiem ruchomym przenosząc się do Amerykańskich stanów nie przestają; tak nie dawno do samej Philadelfii okrętą przewozowe zawiozły 240 familli Emigrantów.

Jest powieść której wierzyć nie chcemy, że Francuzka eskadra z 6 okrętów liniowych złożona, wysadziła na brzeg Floridy Hiszpańskiej 4500 żołnierza. W północnym Bengalu nieiaki naczelnik Indyanów Dondeah bunt podniósł; wysłane przeciw niemu woyska kompanii wschodniej; przywróciły wprowadzić spokój i porządek, lecz kraj cały został na długo zniszczony od zwyciężonych i zwycięzców.

PARYZ d. 20 sierpnia. Marszałek Ney wyznaczony wodzem armii Francuzkiej u Hiszpanów pojechał do Madritu. Król Karol 4 przez kilka tygodni w Compiègne mieszkając znalazł, że iemu tam powietrze nie służy; więc urządzono żeby dla polepszenia słabego zdrowia przeniósł się do Narbonne w departamentach Francyi południowej.

Zgromadzeniu prawodawczemu przy zagaieniu obrad w październiku, rada stanu ma podać do roztrząsania księgę praw kryminalnych i handlu księgarskiego. Przed kilko dniami Paryż widział scenę gorszącą na teatrze Olympiiskim; rozdawano zwyczajne nadgrody uczniom dystyngwującym się w Lyceach; gdy zaczynał się obrządek, niektórzy młodzieńce rozumiejący się być zkrzywdzonymi przez parcyalność Professorów, głośno szemrzeć, gwizdać, i wrzaskiem swoim przerywać usiłowali czytającego listę, wzrastało zamieszanie, i przyszło do najwyższego stopnia, gdy przyszło do rozdawania Matematycznych nadgrody, niektórzy nawet Professorów lżyli z przydaniem pogrozek. Wdąc się musiała zwierzchność wyższa, niekarnych ukarano niezdatnemi ogłaszając mieszczenia się w Lyceach. Przy tej okoliczności dziękowały szkoły Monarsze za ufundowanie Uniwersytetu Francuzkiego, i oddany rząd onego najwyższy Prezydentowi prawodawców Fontanes; ten zdaniem Oratora Lancival, wielki w Poezyi i wymowie, zbił dawny przesąd, że ludzie uczeni nie mogą być zdatnemi do politycznych usług i rządzenia narodem. Tenże Lancival uwielbiał pracę obywatelską Professorów i najwyższego Ministra edukacyi Fourcroy, który obiówszy rząd nad szkołami przez rewolucyą zniszczonemi, wskrzesił one i na tym stopniu postawił, że dziś Francya w tej mierze nie tylko narodom postronnym, ale też naysławniejszemu wiekowi własnych dzieł nie może zazdrościć.

W porcie Anvers okręt Dalmate od 74 armat na wodę zpuszczono. Do jakiego stopnia jest naprawiony port Dunquerque, od r. 1715 do 1783 mocą traktatów Angielskich zawalony, ztąd wniesć łatwo, że tam niedawno zakończono budowlę fregaty Milan od 50 armat, korwet Iris i Genua od 24; wkrótce zaś będą na wodzie fregaty Odin, Wisła od 50 armat.

MUNCHEN d. 20 sierpnia. Woyska Bawarskie już wyciągnęły do 3 obozów, z których każdy zawierać będzie 4 regimenta piechoty ciężkiej, 4 lekkiej, 2 konne, 4 batterye artylleryi. Żołnierz W. X. Badeńskiego w liczbie 4 t. rozkaz odebrał pośpieszać do Mombach pod Moguncyą, gdzie Marszałek Kellerman zgromadził centrum rezerwy Francuzkiej. X. Prymas związku Reńskiego dostarczyć obowiązany 2200 ludzi, na ten koniec garnizon Ratisboński w pole wyciągnął; i złączywszy się z korpusem wojsk domu Nassau, dywizyą oddzielną składać będzie w armii pomienionego Marszałka. W. X. Hesse Darmstadt daie 3 regimenta piesze, każdy od głów 1700, 20 armat. Woyska Saskie wyciągnęły już do obozów pod Pirna i Stolpen, w których kommanderują GG. Zeschwitz i Zastrow. Słowem wszystkich panów związku Reńskiego woyska w liczbie zakreslonej przymierzem dopełnione są w poruszeniu, chociaż podobieństwa wojny nie widać; przeto wnosimy, że tylko w zwyczajnych obrótach ćwiczyć się będą; półkom Bawarskim bez odpoczynku w obozach stawać kazano.

COPPENHAGA d. 20 sierpnia. Nakoniec

wypadł długo oczekiwany wyrok, który Duńczykom i całej powszechności Europejskiej pokazuje, iż obrońcy naszej stolicy w roku przeszłym nie dopełnili swojej powinności poddając się Anglikom. Wszyscy którzy do tego dzieła smutnego należeli, na mniejszą lub cięższą karę zostali skazani, i jakie są roboty forteczne, okowy z przydaniem kul armatnych, strata rangi i dostojenstwa, wygnanie i zamknięcie na wyspie Bornholm; ponieważ wyrok nie jest ogłoszony, niewiadomo który z nieszczęśliwych officyerów na jaką karę skazany został w szczególności, powszechnie rozumieją Duńczycy, że Król Fryderyk 6 okazawszy potrzebną surowość, wkrótce okazać zechce Monarszą litość, i karę odpuści albo zmniejszy.

Przed portem Norwegańskim Christiansand pokazały się niedawno 2 fregaty Angielskie, których kommandant koniecznie wymagał, żeby iemu wydano statki u brzegu leżące, pod boiaźnią bombardowania i spalania miasta; lecz Officyerowie nasi odpowiedzieli, że będąc potomkami dawnych Normannów, bronić się postanowili dopóki tylko pozwolą siły. Nieprzyjaciel albo nie miał potęgi odpowiadającej przedsięwzięciu, albowiem zląkł się widząc batterye nadbrzeżne; dość na tem że nie czyniąc oddalił się na głębiny.

Król ogłosiwszy niedawno wyrok względem klas obywatelstwa, dał teraz drugi względem orderu Dannebrog, który na 4 klasy podzielił. Odbieramy smutną wiadomość, że Anglicy pod sprawą G. Hompesch jeszcze d. 14 maja opanowali Duńskie wyspy Ferroe na północ Szkocyi leżące. Norwegańskie woyska stoją w granicach Szwedzkich pod Kogstrand, i częste utarczki miewają z nieprzyjacielem. Od r. 1799 podziśdzień Magistrat naszej stolicy wydał na utrzymanie ubogich 710 t. talarów, w tymże przeciągu czasu miał dochodu z ofiar dobrowolnych million 655 t. dar największy testamentem odkazał niedawno zmarły Ladige rafinator cukru 600 t. talarów.

NEAPOL d. 8 sierpnia. Rada stanu odebrała pismo nowego Króla Ioachima Napoleona, w którym wyraziwszy, iak chlubno jest dla niego być przeznaczonym do sprawowania piękniejszej części Włoskich krajów, i uszczęśliwiania wielu milionów ludu, przyrzeka w półowie sierpnia Paryż opuścić, i do nas pośpieszyć; tymczasem zaleca radzie stanu, żeby z iey członków każdy pracę i talenta swoje poświęcał usłudze publicznej, wszystkie departamenta porządkiem przepisany pełnić mają włożone obowiązki nie odstępuiąc nowej konstytucyi.

AMSTERDAM d. 23 sierpnia. Król Ludwik przedsięwziął podróż nową do Frizyi i Groningi. Woyska Hollenderskie obozem stojące pod Woedorp, iakoteż garnizon Hagi rozkaz odebrały pośpieszać do Bredy; iakoż cała piechota przez Delft i Rotterdam poszła na miejsce wyznaczone, za nią półk huzarów. Król dopełniając liczbę żołnierza flotnego według nowego etatu, 168 officyerów przydał do służby okrętowej.